

Cal Tasconet

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Damunt de Cal Jan i cal Caló a la part sud-oest del segon veïnat del Coll de la Bena
Emplaçament	Pista de Bagà al coll de la Bena, pocs metres abans del coll pista a l'esquerra de 250 mts que hi va.
Alçada:	1422
Coordenades:	
Latitud:	42.25669
Longitud:	1.76509
UTM Est (X):	398139
UTM Nord (Y):	4679015

Classificació

Número de fitxa	08093 - 141
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVI-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Perfectament restaurada i convertida en refugi.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	00901800CG97H0001BM
Fitxes associades:	
Cal Vitarella	
Cal Cargol	
Cal Jan	
Cal Caló	
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella

Descripció

Notable conjunt arquitectònic situat a la part sud-oest del segon veïnat del Coll de la Bena en una posició més elevada que les dues anteriors i formada per la casa, l'era, les quadres i les pallisses tancades darrere un baluard i perfectament restaurades i rehabilitades ja que formen part d'un refugi de muntanya. El cos de la casa principal es situa a la part nord-est del conjunt. Està formada per un bloc de planta més aviat rectangular, de dues crugies i composta per planta baixa, un primer pis i unes golfes cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener perpendicular a la façana principal que mira a sud cap a l'era. En quant a la distribució de les seves façanes hi ha un predomini del massís respecte l buit, especialment a la façana nord que s'assenta aprofitant el pendent del terreny i la façana nord on hi ha adossat un cos rectangular de planta baixa i primer pis de factura moderna però que no desentona amb l'entorn. La façana sud es distribueix mitjançant dues espitlleres a la planta baixa, una finestra i balconera amb barana situada al mateix pla de la façana a l'alçada del primer pis i dues finestres més a la planta segona. Totes les finestres i balconeres estan coronades amb llandes de fusta. La façana principal mira a l'era i està caracteritzada pel buit del porxo que sosté les eixides i els balcons amb barana de fusta de la planta primera i sota teulada. En aquesta darrera hi és visible l'estructura d'encavallades de la coberta. El cos de l'eixida està adossat al volum principal de la casa i està estructurat mitjançant pilars de maçoneria a la planta baixa que a la façana lateral són en arc rebaixat amb les dovelles disposades a sardinell. A la resta de plantes hi abunda el massís. Hi té adossat a la part sud-oest un volum rectangular amb el mateix nombre de plantes que el cos principal de la masia i que resta unit pels vessant oest de la coberta. A la planta baixa s'hi obre una àmplia obertura coronada en llinda de fusta i arc rebaixat de descàrrega amb les dovelles disposades a sardinell de poca alçada i amb un muret de 40 cm d'alçada que era destinat a cort de porcs. Al seu damunt hi ha una finestra allindada i a sota teulada una eixida sostinguda per pilars de maçoneria i bigues de fusta. L'aparell constructiu de la casa és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats, units amb morter de calç de color groguenc i disposat en filades més aviat irregulars. S'hi poden observar diverses fases constructives i recreixements de la casa. Interiorment ha sabut preservar la fisonomia de les cases amb les quadres a la planta baixa, el forn de pa amb la campana i l'escó al primer pis. Esta adaptada com a habitatge particular i la planta baixa com a hostatgeria del refugi. Al sud d'aquest primer cos i separat per un volum rectangular format per una planta baixa i primer pis amb teulada a un únic vessant de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta hi ha el cos de les antigues pallisses. Es tracta d'una construcció de planta rectangular de planta baixa, primer pis i sota teulada cobert amb teulada a dues vessants de teula ceràmica i amb el carener perpendicular a la façana principal orientada a sud. Aquest volum, reconverit en apartaments i habitacions del refugi, encara ha sabut conservar la tipologia de l'antiga pallissa amb grans obertures o eixides obertes a la façana principal a l'alçada del primer pis i sota teulada amb balcons de barana de fusta. La façana que mira a l'era ha estat redistribuïda amb dis nivells de finestres però encara es pot endevinar la seva antiga distribució amb pilars de pedra i maçoneria que sostindrien les bigues de fusta. La fàbrica constructiva és de maçoneria i carreus de pedra mal treballats i escairats, units amb un morter de calç de color ocre i disposats en filades irregulars. Les cantonades i pilars d'algunes de les obertures són amb aparell més ben desbastat. Tot aquest conjunt d'edifici estat tancats darrere un baluard de pedra i maçoneria i amb el portal d'entrada a l'extrem nord-est i adossat al volum principal de la casa.

Observacions:

La casa correspon amb una de les masies més ben conservades del terme municipal que ha sabut preservar amb molt d'encert els trets més característics de l'arquitectura popular i tradicional de muntanya. S'observen diverses fases constructives al volum principal de la masia amb un cos inicial datat possiblement abans del segle XVII de planta quadrangular amb espitlleres a la part inferior i les

cantonades de les parets ben desbastades i amb una ampliació a tramuntana (segle XVII o XVIII) i també a migdia amb el cos de les eixides (S. XVIII i XIX) :la pallissa seria contemporània al cos de la masia que amb el temps es va unir al cos principal amb un altre cos rectangular formant una era. La casa respon al model característic de masia descrit per Serra Vilaró (Serra i Vilaró. Ob cit, 1989, Llibre II) i també per Martín. (Martín, E; 2005. P.37, 61

Història

L'origen de cal Tasconet ens és dubtós tot i que pensem que seria anterior al segle XVII i possiblement relacionada amb els masos Over, Coll o Carbonell situats molt a prop del coll de la Bena (AHG. Document segle XV còpia al registre de ls hipoteques de 1810). De fet tant aquesta casa com la de Cal Jan resulten ser les que mostren construccions amb més entitat i que poden correspondre amb aquests primers masos. En el cadastre de 1776 (AHG, cadastre 1776) semblen correspondre a les cases de Francesc i Joan Corominas habitades per 3 i 5 persones i amb un pagament de 2 lliures i 6 sous de cadastre personal el primer i 3 lliures i 10 sous el segon. En quant al cadastre reial es pagava una contribució de 1 lliura i 13 sous els primer i de 13 sous el segon. En quant al bestiar tant sols pagava el segon de 1 sou i 4 diners. Posteriorment i en concret a l'amillament de 1863 (ACA llibrets de compliment pasqual. Amillament de 1863) el cap de casa era Joan Corominas. Estava habitada per 6 persones majors de 7 anys i pagava 228 rals de contribució rural, 30 d'urbana i 72 de caps de bestiar. Consta que la casa va sobreviure el flux migratori del 1900 i actualment està habitada i destinada a refugi de muntanya.

Bibliografia

CABALLÈ CANTALAPIEDRA, F (1995). Les tres-centes cases de Giscalreny. Albi. MARTIN, E (2005). Una mirada sobre la història de Gisclareny. annex. 21 i 22. DDAA (2007) Catàleg específic de masies i cases rurals de Gisclareny. Fitxa. 038. Annex a la normativa.(dades històriques a les masies incloses) ACA. Llibret de compliment pasqual 1863. AHG. Cadastre de 1776. ACBR. Registre de les Hipoteques de 1810.

